

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića br.2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 05-02-040/26-9527/2

Podgorica, 17.03.2026.godine

Za: MINISTARSTVO EKOLOGIJE, ODRŽIVOG RAZVOJA I RAZVOJA SJEVERA, Eko-efikasna zgrada, Podgorica

gospodinu, Damjanu Čulafiću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog pravilnika o vrstama, načinu, rokovima i metodologiji za dostavljanje podataka za inventar emisija gasova sa efektom staklene bašte

Veza: Vaš akt br. 06125-322/26-591/3 od 12.03.2026. godine

Poštovani gospodine Čulafiću,

Povodom *Predloga pravilnika o vrstama, načinu, rokovima i metodologiji za dostavljanje podataka za inventar emisija gasova sa efektom staklene bašte*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Predloženim pravilnikom se doprinosi daljem toku pregovora u okviru Poglavlja 27 – životna sredina i klimatske promjene imajući u vidu da se stvaraju novi uslovi za potpuno sprovođenje relevantnih propisa iz oblasti EU propisa iz oblasti klimatskih promjena.

Uvidom u dostavljeni Predlog pravilnika i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa navedeno je da nisu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa.

Na tekst Predloga pravilnika i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Imajući u vidu navedeno Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na dostavljeni na Predlog pravilnika o vrstama, načinu, rokovima i metodologiji za dostavljanje podataka za inventar emisija gasova sa efektom staklene bašte.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Novica Vuković

PREDLOG

Na osnovu člana 65. stav 4 Zakona o klimatskim promjenama ("Službenom listu CG", br. 149/2025 od 17.12.2025. godine) Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera donosi

PRAVILNIK O VRSTAMA, NAČINU, ROKOVIMA I METODOLOGIJI ZA DOSTAVLJANJE PODATAKA ZA INVENTAR EMISIJA GASOVA SA EFEKTOM STAKLENE BAŠTE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se vrste, način, rokovi i metodologija za dostavljanje podataka za Inventar emisija GHG (u daljem tekstu: Inventar).

Član 2

Prikupljanje podataka za Inventar se vrši radi sistematskog evidentiranja i dostavljanja podataka neophodnih za izvještavanje o antropogenim emisijama GHG i uklanjanjima pomoću ponora sa teritorije Crne Gore.

Član 3

Organ uprave obezbjeđuje dostavljanje podataka za Inventar, provjeru njihovog kvaliteta, kao i kvaliteta proračuna, u skladu sa zakonom.

Član 4

Podaci koji se prikupljaju za Inventar, u skladu sa Konvencijom, svrstavaju se prema IPCC sektorima i kategorijama i dati su u Prilogu 1 – IPCC sektori i kategorije, koji je odštampan uz ovaj Pravilnik i čini njegov sastavni dio

Član 5

Podatke u skladu sa ovim pravilnikom dostavljaju organi i organizacije sistema Inventara, definisanih u skladu sa Zakonom o klimatskim promjenama (Sl. List CG, br.) koji prikupljaju i/ili imaju podatke potrebne za Inventar.

Član 6

Organ uprave je dužan da izradi Plan obezbeđivanja i kontrole kvaliteta podataka u skladu sa Konvencijom.

Organi i organizacije iz sistema Inventara, u obavezi su da omoguće pristup podacima i informacijama putem informacionog sistema zaštite životne sredine Crne Gore.

Član 7

Podaci iz oblasti energetike potrebni za izradu Inventara su podaci u formatu za dostavu podataka u skladu s odgovarajućim standardom za razmjenu podataka koji je utvrdio Eurostat i godišnji energetske bilanci objavljeni na sajtu Uprave za statistiku -MONSTAT

Član 8

Podaci iz oblasti saobraćaja potrebni za izradu Inventara su:

- 1) podaci iz jedinstvenog registra motornih vozila koji vodi ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove u skladu sa zakonom kojim se uređuje saobraćaj, kao i podaci objavljeni na sajtu Uprave za statistiku - MONSTAT
- 2) podaci o saobraćajnim tokovima preduzeća Putevi d.o.o
- 3) podaci o potrošnji goriva za željeznički saobraćaj privrednog društva ili drugog pravnog lica koje vrši željeznički transport u Republici Crnoj Gori;
- 4) podaci o tipovima civilnih vazduhoplova, njihovim slijetanjima i polijetanjima, kao i o njihovim destinacijama na i sa aerodroma u Republici Crnoj Gori koje dostavlja Agencija za civilno vazduhoplovstvo Crne Gore;
- 5) podaci energetskih subjekata koji obavljaju energetska djelatnost trgovine gorivima za plovila.

Član 9

Podaci iz oblasti Industrijskih procesa i upotrebe proizvoda (IPPU) obuhvataju emisije GHG koje nastaju uslijed industrijskih procesa, upotrebe gasova staklene bašte u proizvodima i upotrebe ugljenika iz fosilnih goriva u neenergetske svrhe, a u skladu sa kategorijama izvora prema IPCC. Podaci iz oblasti industrijskih procesa potrebni za izradu Inventara su podaci koje upotrebljava Uprava za statistiku - MONSTAT za izradu Statističkog godišnjaka Republike Crne Gore, statističkih biltena, saopštenja i drugi podaci iz statističkih istraživanja.

Podaci iz oblasti upotrebe proizvoda potrebni za izradu Inventara su podaci Uprave carina.

Pravna lica ili preduzetnici dostavljaju Organu uprave podatke iz stava 3. ovog člana putem izvještaja na način određen zakonom kojim se uređuje zaštita životne sredine i zakonom kojim se uređuje zaštita vazduha.

Ako Organ uprave nema odgovarajućih podataka, može zatražiti od lica iz stava 4. Ovog člana da dostave podatke o proizvodnji i upotrebi proizvoda u roku koji odredi Organ uprave.

Pravna lica ili preduzetnici koji imaju dozvolu za emisiju GHG u skladu sa zakonom kojim se uređuju klimatske promjene, dostavljaju Organu uprave podatke o proizvodnji i upotrebi proizvoda u skladu sa stavom 5. ovog člana samo za postrojenja koja nisu uključena u dozvolu

Član 10

Podaci iz oblasti poljoprivrede potrebni za izradu Inventara su podaci poljoprivrednih aktivnosti koje dovode do emisija GHG, a kojima raspolaže ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede u skladu sa zakonom kojim se uređuje poljoprivreda i ruralni razvoj i podaci koje upotrebljava Uprava za statistiku - MONSTAT za izradu Statističkog godišnjaka Republike Crne Gore, statističkih biltena, saopštenja i statističkih istraživanja.

Pored podataka iz stava 1. ovog člana Organ uprave za izradu Inventara koristi i podatke o proizvodnji, uvozu i izvozu đubriva i aktivnih supstanci za njihovu proizvodnju.

Podatke o proizvodnji đubriva i aktivnih supstanci za proizvodnju đubriva dostavljaju Organu upravu njihovi proizvođači na način i u roku koji odredi Organ uprave.

Član 11

Podaci iz oblasti korišćenja zemljišta, promjene namjene zemljišta i šumarstva potrebni za izradu Inventara su podaci ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede i šumarstva, Uprave za statistiku - MONSTAT, Uprave za nekretnine i organe nadležne za donošenje i izmjenu planskih akata kojima se definiše namjena zemljišta, koji se odnose na korišćenje zemljišta, promjenu namjene zemljišta i šumarstvo, a u skladu sa članom 3, stav 3 Uredbe o sistemu inventara.

Član 12

Podaci iz oblasti upravljanja otpadom i otpadnim vodama obuhvataju emisije iz sledećih kategorija: Odlaganje čvrstog otpada, Biološki tretman čvrstog otpada, Spaljivanje i otvoreno spaljivanje otpada, Prečišćavanje i ispuštanje otpadnih voda.

Podaci iz oblasti upravljanja otpadom potrebni za izradu Inventara su podaci o otpadu iz Informacionog sistema zaštite životne sredine u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita životne sredine i Uprava za statistiku-MONSTAT.

Organ uprave nadležan za izradu Inventara upotrebljava i podatke o emisijama u vode koje vodi Organ uprave i Uprava za statistiku-MONSTAT u skladu sa zakonom kojim se uređuju vode.

Član 13

Subjekti izveštavanja podatke za Preliminarni Inventar dostavljaju jednom godišnje, i to najkasnije do 31. oktobra za godinu X-2 u odnosu na tekuću kalendarsku godinu u kojoj se predaje konačni Izveštaj o Inventaru, kao i sve izmjene podataka za prethodne godine.

Član 14

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u ".....".

IPCC SEKTORI I KATEGORIJE

1 . Energetika

- A . Aktivnosti sagorevanja fosilnih goriva
 - 1 . Energetska postrojenja
 - 2 . Industrija i građevinarstvo
 - 3.Saobraćaj
 - 4 . Drugi sektori
 - 5.Ostalo
- B . Fugitivne emisije iz goriva
 - 1 . Čvrsta goriva
 - 2 . Nafta i prirodni gas
- C . Transport i skladištenje SO₂

2 . Industrijski procesi i upotreba proizvoda

- A . Industrija minerala
- B . Hemijska industrija
- C . Metalna industrija
- D . Neenergetski proizvodi iz goriva i upotreba rastvarača
- E . Elektronska industrija
- F . Zamena za proizvode koji upotrebljavaju substance koju oštećuju ozonski omotač
- G . Proizvodnja i upotreba drugih proizvoda
- H . Ostalo

3 . Poljoprivreda

- A . Enterična fermentacija
- B . Upravljanje stajskim đubrivom
- C . Gajenje pirinča
- D . Poljoprivredna zemljišta
- E . *Kontrolisano* spaljivanje savana
- F . Spaljivanje poljoprivrednih ostataka
- G . Tretiranje krečom
- H . Primena uree
- I . Ostala đubriva koja sadrže ugljenik
- J . Ostalo

4 . Korišćenje zemljišta, promena namene zemljišta i šumarstvo (neto)- LULUCF (4)

- A . Šumsko zemljište
- B . Zemljište pod usevima
- C . Travnjaci
- D . Močvarno zemljište
- E . Naseljena područja
- F . Ostala zemljišta
- G . Drvni proizvodi

H . Ostalo

5 . Upravljanje otpadom

- A . Odlaganje čvrstog otpada
- B . Biološki tretman čvrstog otpada
- C . Spaljivanje i gorenje otpada na otvorenom
- D . Tretman i ispuštanje otpadnih voda
- E . Ostalo

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ	Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
NAZIV PROPISA	Predlog Pravilnika o vrstama, načinu, rokovima i metodologiji za dostavljanje podataka za inventar emisija gasova sa efektom staklene bašte

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Predloženim pravilnikom uvodi se normativni okvir za prikupljanje podataka koji se koriste za izradu inventara gasova sa efektom staklene bašte i Izvještaja o inventaru gasova sa efektom staklene bašte na nacionalnom nivou.

Kao država članica Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija o promjeni klime i Sporazuma iz Pariza, ugovorna strana Energetske zajednice i zemlja kandidat za članstvo u Evropskoj uniji, Crna Gora ima obavezu da prati i izvještava o svojim emisijama i uklanjanju putem ponora gasova sa efektom staklene bašte, te dostavlja izvještaje o inventaru Sekretarijatu Okvirne konvencije i Energetske zajednice, odnosno Evropskoj agenciji za životnu sredinu.

Istovremeno, Zakonom o klimatskim promjenama („Službeni list Crne Gore“, broj 149/25), Nacionalno utvrđenim doprinosima (NDC), Nacionalnim planom za energetiku i klimu (NECP) i nizom drugih dokumenata, Crna Gora se obavezala na smanjenje emisija GHG do 2030 odnosno 2035. godine, kao i postizanje karbonske neutralnosti do 2050. godine. Za praćenje postizanja ovih ciljeva Crnoj Gori je neophodno postojanje pouzdanog i funkcionalnog sistema inventara GHG.

Predloženi pravilnik obezbjeđuje prikupljanje podataka potrebnih za izradu inventara i Izvještaja o inventarima, čime doprinosi ispunjavanju obaveza Crne Gore u vezi sa izvještavanjem prema međunarodnim sporazumima i pravnoj tekovini Evropske unije. Na ovaj način obezbijediće se da Crna Gora bude u potpunosti spremna za ispunjavanje obaveza u ovoj oblasti klimatskog zakonodavstva nakon pristupanja Evropskoj uniji.

Takođe, važno je napomenuti da je obezbjeđivanje pravovremenosti, transparentnosti, tačnosti, dosljednosti, uporedivosti i potpunosti informacija o emisijama i inventaru gasova sa efektom staklene bašte, posebno u segmentu koji se odnosi na korišćenje zemljišta, promjenu namjene zemljišta i šumarstvo, jedno od završnih mjerila za Poglavlje 27 – Životna sredina i klimatske promjene, a prikupljanje podataka za inventar predstavlja jedan od ključnih koraka u tom procesu.

Ukoliko bi se izabrala „status quo“ opcija, ne bi se u potpunosti uspostavio nacionalni sistem inventara u skladu sa Zakonom o klimatskim promjenama, što bi moglo negativno uticati na ispunjavanje završnih mjerila za Poglavlje 27 – Životna sredina i klimatske promjene.

Status quo opcija bi takođe dovela do poteškoća u praćenju i izvještavanju o ispunjavanju obaveza smanjenja emisija predviđenih Zakonom o klimatskim promjenama, Nacionalno utvrđenim doprinosima, kao i obavezama koje proizilaze iz međunarodnih sporazuma u oblasti klimatskih promjena.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Predloženim pravilnikom se doprinosi daljem toku pregovora u okviru Poglavlja 27 - Životna sredina i klimatske promjene imajući u vidu da se stvaraju uslovi za potpuno sprovođenje relevantnih EU propisa iz oblasti klimatskih promjena:

- Uredba (EU) 2018/1999;
- Uredba (EU) 2020/1044;
- Uredba (EU) 2020/1208,
- Kao i verzijama ovih propisa usvojenih u okviru Energetske Zajednice.

Predloženi propis takođe doprinosi ispunjavanju obaveza koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih sporazuma u oblasti klimatskih promjena, prije svega Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija o promjeni klime, usvojene na Konferenciji Ujedinjenih nacija o životnoj sredini i razvoju u Rio de Žaneiru 1992. godine, kao i Pariskog sporazuma, usvojenog 12. decembra 2015. godine u Parizu.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju
-

Obaveza donošenja pravilnika proizilazi iz Zakona o klimatskim promjenama.

U slučaju izostanka usvajanja ne ispunjava se odredba Zakona, odlaže se mogućnost praćenja postizanja obaveza u vezi sa smanjenjem emisija gasova sa efektom staklene bašte što bi negativno uticalo na neispunjavanje završnog mjerila za Poglavlje 27 - Životna sredina i klimatske promjene.

Iz navedenih razloga, preferirana opcija je donošenje predloženog pravilnika.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Predloženi propis imaće pozitivan uticaj na sve subjekte, jer će omogućiti pouzdanije praćenje emisija gasova sa efektom staklene bašte, kao i procjenu efikasnosti usvojenih ciljeva i politika za njihovo

smanjenje. Na taj način omogućiće se pravovremeno reagovanje i preduzimanje korektivnih mjera u interesu građana Crne Gore.

Predlog pravilnika takođe će omogućiti veću transparentnost i dostupnost informacija o emisijama gasova sa efektom staklene bašte i njihovim trendovima, čime će se unaprijediti informisanje svih zainteresovanih strana.

Donošenje propisa ne izaziva dodatna administrativna opterećenja, imajući u vidu da se radi o podacima koji se već prikupljaju u okviru postojećih nadležnosti institucija u Crnoj Gori.

Primjena ovog pravilnika neće izazvati nove troškove za građane, niti se očekuje negativan uticaj na poslovanje malih i srednjih preduzeća ili drugih privrednih subjekata. Takođe, predloženi propis ne utiče na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu niti na tržišnu konkurenciju.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.
-

- Za implementaciju predloženog propisa nije potrebno obezbjeđivanje finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore.
- Implementacijom pravilnika ne proizilaze dodatne međunarodne finansijske obaveze.
- Ne.
- Na predlog propisa nijesu dostavljene posebne sugestije Ministarstva finansija.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti
-

Pomoć prilikom izrade teksta Predloga pravilnika pružili su eksperti angažovani kroz projekat „Support to Montenegro in fulfilling requirements under Chapter 27 of the EU Acquis and related capacity building“.

koji predstavlja IPA podršku Crnoj Gori u procesu usklađivanja sa klimatskim dijelom pravne tekovine Evropske unije u okviru Poglavlja 27.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
-
- Nema potencijalnih prepreka za implementaciju propisa.
- Tokom implementacije, u slučaju potrebe, u skladu sa propisanim procedurama nadležno ministarstvo redovno će obavještavati Evropsku Komisiju.
- Glavni indikatori po kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva je mogućnost ispunjenja završnih mjerila u okviru Poglavlja 27.
- Monitoring i evaluaciju sprovođenja Pravilnika će vršiti ministarstvo nadležno za poslove životne sredine i nadležni organ uprave.

Datum i mjesto:
Podgorica, 12. mart 2026. godine

Starješina:
Ministar

Damjan Čulafić

